

**ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΙΑ ΕΝΑ ΝΕΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΧΩΡΩΝ
- B. ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ
- Γ. ΟΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΧΩΡΩΝ
2. ΟΡΙΣΜΟΙ
3. ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
4. ΓΙΑ ΧΩΡΟΥΣ ΕΩΣ 70 ΑΤΟΜΑ
5. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
6. ΓΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΜΗ-ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ
7. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ
8. ΧΩΡΟΙ ΠΑΡΚΙΝΓΚ
9. ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΜΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ένωση Χώρων Πολιτισμού Αθήνας συστάθηκε προκειμένου να ερευνηθεί εκ των έσω και να αντιμετωπιστεί η ξαφνική και παράλογη μαζική σφράγιση θεάτρων και χώρων πολιτισμού την άνοιξη του 2013. Μέσα σε λιγότερο από ένα μήνα, κατάφερε να συγκεντρώσει στοιχεία και προτάσεις από τους χώρους που πλήττονται, βάσει των οποίων παραθέτει προβλήματα και προτάσεις.

Η έκθεση αυτή ακολουθεί την παρουσίαση του κ. Θέμελη Γλυνάτση στη νεοσύστατη επιτροπή υπεύθυνη για τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας περί θεάτρων, σαν ένα παράρτημα το οποίο στοχεύει στο να φωτίσει συγκεκριμένα θέματα που αφορούν στους χώρους πολιτισμού **όπως οι ίδιοι μας τα περιέγραψαν.**

ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Μετά από μια πρώτη καταγραφή των μικρών πολιτιστικών χώρων της Αθήνας (**οι περισσότεροι από τους οποίους έχουν χωρητικότητα έως 70 θέσεις**), θέλουμε να καταθέσουμε εν συντομία τα συγκεκριμένα προβλήματα που αντιμετωπίσε η πλειοψηφία των χώρων αυτών προκειμένου να βρει ένα πλαίσιο αδειοδότησης, καθώς και συγκεκριμένες προτάσεις για ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο που θα καλύπτει μικρής κλίμακας καλλιτεχνικές δράσεις ποικίλου περιεχομένου.

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΧΩΡΩΝ

Στους χώρους αυτούς γίνονται performances, residencies, θεατρικά και μουσικά δρώμενα, σεμινάρια, εκθέσεις, διαγωνισμοί, φεστιβάλ, κουκλοθέατρο κ.α.

B. ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Όπως προκύπτει από τις αναλυτικές αναφορές σχεδόν 20 χώρων, οι περισσότεροι φορείς, κινώντας διαδικασίες αδειοδότησης των χώρων τους, επισκέφθηκαν επανειλημμένως τον δήμο, την πυροσβεστική και τους αρμόδιους φορείς προκειμένου να βρουν ένα πλαίσιο λειτουργίας. Οι περισσότεροι πήραν αρνητικές απαντήσεις όσον αφορά στο πλαίσιο λειτουργίας για χώρους 50 ατόμων και κάτω από το δήμο, ενώ φρόντισαν **από μόνοι τους** να έχουν άδεια πυρασφάλειας με διαφορετικούς ορισμούς αυτής της άδειας για κάθε περίπτωση. Κάποιες φορές, μάλιστα, **η πυροσβεστική υπέγραφε για άδειες χωρίς καν να επισκεφθεί τους χώρους.**

Θα πρέπει επίσης να σημειώσουμε πως, σε συνέχεια των ελέγχων του 2013, κάποιοι χώροι έλαβαν το χαρτί της σφράγισης τους ενώ είχαν ήδη λάβει άδεια προέγκρισης από το Δήμο ή είχαν καταθέσει τα χαρτιά τους.

Γ. ΟΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- Γιατί καμία γκαλερί δεν χρειάζεται άδεια λειτουργίας ενώ ένας μικρός θεατρικός χώρος χρειάζεται;
- Γιατί **χώροι που δεν είναι θέατρα και που διαθέτουν άδεια λειτουργίας** (ως σχολές, studio, bar κτλ.) από τη στιγμή που παρουσιάζουν θεατρικό δρώμενο αυτόματα θεωρούνται παράνομοι;
- Γιατί το κράτος δεν σπεύδει να εντάξει τους μικρούς εναλλακτικούς χώρους πολιτισμού στο κοντινότερο νομοθετικό πλαίσιο που τους αρμόζει **εξ'αρχής** και ανάλογα με τις δράσεις τους, παρά αρνείται να τους ονομάσει χώρους συνάθροισης και στη συνέχεια τους απειλεί με σφράγιση ζητώντας τους άδεια λειτουργίας που το ίδιο αρνήθηκε ότι υπάρχει;
- Πώς θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των χρήσεων γης που αφορά τους περισσότερους χώρους πολιτισμού και που, στο παρελθόν, έχει ανατραπεί εν μία νυκτί χωρίς να ληφθεί υπ' όψιν η ήδη εγκεκριμένη ύπαρξη και αδειοδότηση χώρων συνάθροισης;

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μια χώρα οφείλει να στηρίζει την φιλεργατικότητα, την ευρηματικότητα και τη φαντασία των πολιτών της

Η πολιτεία οφείλει να παρακολουθεί και να ενθαρρύνει τις καινοτόμες ιδέες των πολιτών της. Τόσο οι πολυχώροι, που έχουν «ανθίσει» στην πόλη μας την τελευταία δεκαετία, όσο και πιο σπάνιες δράσεις όπως τα residency centers, θα έπρεπε να έχουν την δική τους ταυτότητα και υποστήριξη. Δεν μπορεί ένας πολυχώρος, που γεφυρώνει τις πρακτικές και προτρέπει το κοινό να εκτεθεί απρόσμενα σε όλες τις τέχνες (π.χ. ένας θεατής πηγαίνει να δει μια παράσταση σε πολυχώρο και βλέπει και μια έκθεση ζωγραφικής) να χρειάζεται πέντε ολόκληρες διαφορετικές-μεταξύ-τους άδειες λειτουργίας. Όπως, επίσης, είναι εγκληματικό να αποτρέπεται η καινοτομία – λ.χ. η δημιουργία ενός residency center ή ενός κέντρου έρευνας τα οποία ανοίγουν τα σύνορα με το εξωτερικό και αποτελούν πυρήνες πειραματισμού, μάθησης και κοινωνικής προσφοράς.

1. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΧΩΡΩΝ

Προτείνουμε την άμεση χαρτογράφηση όλων των θεάτρων και χώρων πολιτισμού προκειμένου να διασφαλιστεί η ταύτιση του νέου νόμου με τη σύγχρονη καλλιτεχνική πραγματικότητα.

2. ΟΡΙΣΜΟΙ

Εξίσου σημαντικοί και απαραίτητοι για τη σύνταξη της νέας νομοθεσίας είναι και οι **αναλυτικοί ορισμοί** των διαφόρων μορφών τέχνης (θέατρο, χορός, performance, εγκατάσταση, έκθεση, residency, site-specific work κ.α.) που φιλοξενούνται σε θέατρα και άλλων χρήσεων πολιτιστικά κτίρια, οι οποίοι θα δράσουν **σαν χαρτογράφηση των δράσεων και του ρεπερτορίου** των καλλιτεχνών της εποχής μας.

3. ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Προτείνουμε τη δημιουργία **τριμελούς γνωμοδοτικής επιτροπής** για μικρούς χώρους και εναλλακτικούς χώρους παραστάσεων η οποία θα αποτελείται από **εκπρόσωπο της πυροσβεστικής, μηχανολόγο και εκπρόσωπο πολιτιστικού φορέα**. Αυτή η επιτροπή θα πρέπει να αλλάζει κατά τακτά χρονικά διαστήματα έτσι ώστε να διασφαλίζεται διαφάνεια στις διαδικασίες αδειοδότησεων. Μέλημα της επιτροπής θα πρέπει να είναι η ασφάλεια των εργαζομένων και των θεατών, καθώς και η υγιεινή του χώρου.

4. ΓΙΑ ΧΩΡΟΥΣ ΕΩΣ 70 ΑΤΟΜΑ

Προτείνουμε να εξαιρούνται από σύνθετες άδειες λειτουργίας και να τους δίνεται, κατόπιν ελέγχου από την ανωτέρω επιτροπή:

1. Άδεια από την πυροσβεστική υπηρεσία ως χώρος συνάθροισης κοινού 70 ατόμων **με δυνατότητα μετακινούμενων θέσεων** και όχι υποχρέωση σταθερών καθισμάτων
2. Υπεύθυνη δήλωση μηχανικού για την τρωτότητα του κτιρίου και τη στατική επάρκεια

5. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Οι εναλλακτικοί χώροι θα μπορούσαν, όπως προτάθηκε ήδη και από το Δήμο, να ενταχθούν στην αδειοδότηση ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ **όσον αφορά στην πυρασφάλεια και μόνο**, από τη στιγμή που τα καταστήματα αυτά δεν διαθέτουν κυλικείο / μπαρ κτλ.

6. ΓΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΜΗ-ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ

Η πρότασή μας για **άδεια παράστασης** (αναφέρεται σαφώς στην έκθεση του κ. Γλυνάση και έχει δοθεί με κάποιες μορφές στο παρελθόν από τον ίδιο το Δήμο Αθηναίων **για πολιτιστικά δρώμενα σε μη-συμβατικούς χώρους**, δημόσιους χώρους κτλ.) θα μπορούσε να επισημοποιηθεί, να τυποποιηθεί και να συνδυαστεί με ένα **μικρό παράβολο** προς το Δήμο (της τάξεως των 20-50 ευρώ). Από τα έσοδα αυτά, ένα ποσό μπορεί να μένει στο ταμείο του

Δήμου και κάποιο θα μπορούσε ο Δήμος Αθηναίων να το διαθέτει θεσπίζοντας βραβεία σε πολιτιστικούς χώρους και θέατρα, ή ακόμα και άστεγες καλλιτεχνικές ομάδες.

7. ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Σε μια Αθήνα που, από το 2008 και μετά, μετατρέπεται σταδιακά σε επικίνδυνη ζώνη, και όπου παρατηρούμε το ένα μετά το άλλο ιστορικά εστιατόρια και μπαρ να κλείνουν, οι μικροί χώροι πολιτισμού φυτρώνουν σαν μανιτάρια απαντώντας στη συνεχή καταιγίδα της κρίσης, δίνοντας ανάσες αισιοδοξίας στις γειτονιές της πρωτεύουσας και προτείνοντας δυναμικά νέες τάσεις στην τέχνη και νέους τρόπους συνεύρεσης και επικοινωνίας.

Το πρόβλημα των χρήσεων γης είναι το πιο σημαντικό για πολλούς από τους χώρους που αδυνατούν να βγάλουν άδεια, **ακόμα κι αν αυτοί δεν είναι θέατρα**. Είναι σημαντικό να γίνουν αυτοψίες, να διαπιστωθεί η χρήση του κάθε χώρου, καθώς και το ότι οι περισσότεροι χώροι **δεν δημιουργούν όχληση**, αντίθετα αναβαθμίζουν τις περιοχές όπου βρίσκονται.

Έχουν υπάρξει περιπτώσεις όπου οι χρήσεις γης άλλαξαν κυριολεκτικά εν μία νυκτί χωρίς να ληφθεί υπ' όψιν το τι υπήρχε ήδη στην περιοχή. Πιστεύουμε πως είναι απαραίτητο να συζητηθεί αυτό το πρόβλημα που προέκυψε από φτωχό προγραμματισμό των υπαλλήλων του κράτους, να δοθεί λύση για τους υπάρχοντες χώρους και να αποφευχθούν ανάλογα προβλήματα στο μέλλον.

Πιο σημαντικό ακόμα θεωρούμε το να υπάρξει πολιτική απέναντι στους χώρους πολιτισμού εντελώς διαφορετική από εκείνην απέναντι σε χώρους που απειλούν τη δημόσια ασφάλεια ή υγεία ή που υποστηρίζονται από παράνομα κυκλώματα της νύχτας.

Εν συντομία και συνοψίζοντας τα παραπάνω, οι χώροι πολιτισμού θα μπορούσαν **να εξαιρεθούν** από τη νομοθεσία που ορίζει τις χρήσεις γης.

8. ΧΩΡΟΙ ΠΑΡΚΙΝΓΚ

Προτείνουμε να μην υπάρχει υποχρέωση για θέσεις πάρκινγκ σε χώρους συνάντησης έως 200 τ.μ.

9. ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΜΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Σαν σηματοδότηση αυτής της στροφής προς μια νέα αδειοδότηση και στήριξη των τεχνών, προτείνουμε την διεξαγωγή ενός φεστιβάλ, σε συνεργασία με το Δήμο Αθηναίων, σε αυτούς τους χώρους που βρίσκονται σήμερα στο κενό του νόμου έτσι ώστε οι πολίτες αλλά και η κυβέρνηση να έχουν την ευκαιρία και το κίνητρο να γνωρίσουν τον σύγχρονο πολιτιστικό χάρτη της Αθήνας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ζητούμε την συμπαράσταση της πολιτείας έτσι ώστε αυτή να σκύψει πάνω στο πρόβλημα και να προβεί στις αναγκαίες ευέλικτες ρυθμίσεις που θα κατοχυρώνουν και την ασφάλεια του κοινού κάτω από σύγχρονες συνθήκες αλλά και την ελευθερία στην θεατρική και καλλιτεχνική έκφραση.

Αξίζει, τέλος, να σημειώσουμε πως οι χώροι πολιτισμού συνεισφέρουν στην οικονομία του κράτους (φόροι, ασφαλιστικές εισφορές κτλ.) ενώ παρέχουν εκατοντάδες θέσεις εργασίας σε μια εποχή που η ανεργία στην Ελλάδα έχει πάρει πρωτόγνωρες διαστάσεις.

Ελπίζουμε να βρεθούμε άμεσα στο ίδιο μέτωπο και να καταπολεμήσουμε ενωμένοι την μαζική επίθεση προς αυτές τις αυτόνομες και πρωτότυπες πρωτοβουλίες που σήμερα ονομάζουμε χώρους πολιτισμού, η οποία, στο όνομα της ασφάλειας, βγαίνει εκτός θέματος και αγγίζει τον παραλογισμό και τη λογοκρισία.

Είμαστε στη διάθεσή σας προκειμένου να συζητήσουμε ή/και να αναπτύξουμε περαιτέρω οποιοδήποτε κομμάτι των προτάσεών μας.